

Ügyszám: NAIH/2018/789/2/K

[...] részére

[...]

[...]

Tisztelt [...]!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnak elektronikus úton küldött levelében az Európai Unió új általános adatvédelmi rendeletének (a továbbiakban: GDPR) alkalmazásával kapcsolatban számos kérdésben kér tájékoztatást, amelyekkel összefüggésben az alábbiakról tájékoztatom.

„I. Szükséges-e beszerezni a tagok kifejezett hozzájáruló nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a tagfelvételi kérelemben kitöltött adataikat, valamint a tagi szolgáltatások igénybevételével kapcsolatos adatokat szervezetünk kezelheti, adott esetben feldolgozhatja és a szolgáltatásban közreműködő szerződő partnere részére továbbíthatja?”

Ahogy levelében is hivatkozik rá, az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Ekt.) 19/A. §-a meghatározza, hogy a szakmai kamarák a tagok mely adatait milyen feladataik ellátása érdekében kezelhetik. Ez alapján a szakmai kamarák az ott írt adatokat az Ekt. 2. § m) pontjában, a 2/A. §-ban és a 2/B. §-ban foglalt feladatok ellátása céljából kezelhetik. Ezekre az esetekre tehát törvényben foglalt jogalap áll rendelkezésre az adatkezelésekre. Amennyiben azonban a szakmai kamara e célokon túlmutató, vagy az itt meghatározottaktól eltérő műveleteket jelentő adatkezelési tevékenységet is megvalósít, úgy feltehetőleg minden egyes további adatkezelési célra és adatkezelési műveletre be kell majd szerezni az érintett tagok tevőleges, aktív magatartással megvalósított, GDPR-nak megfelelő tájékoztatáson alapuló hozzájárulását. E tájékoztatásnak továbbá ki kell terjednie a hozzájárulás visszavonására vonatkozó tájékoztatásra is [ld. GDPR 7. cikke]. Az eredeti céltól eltérő egyéb célból való adatkezelés – külön hozzájárulás hiányában – a rendelet értelmében csak szűk körben, pontosan meghatározott feltételek mellett lehet jogszerű [ld. (50) preambulumbekzdés, 6. cikk (4) bekezdése és 13. cikk (3) bekezdése].

„II. Vonatkozik-e szervezetünkre – a GDPR szerinti – hordozhatósági jog biztosításának kötelezettsége, figyelemmel arra, hogy szervezetünk törvényben meghatározott feladatait látja el? Amennyiben igen, úgy ez mely adatokra vonatkozik?”

Az adathordozhatósági jogról a GDPR 20. cikke rendelkezik, amely alapján az az érintettet két feltétel együttes megléte esetén illeti meg: az egyik, hogy az adatkezelés jogalapja az érintett hozzájárulása vagy pedig olyan szerződés legyen, amelyben az érintett az egyik fél (vagy ilyen szerződés megkötésének előkészítése céljából történik az adatkezelés), a másik pedig, hogy az adatkezelés automatizált módon történjen. A GDPR továbbá kifejezetten rendelkezik arról, hogy ez a jog nem alkalmazható abban az esetben, ha az adatkezelő közérdekű, vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítványai gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges.

Ebből következően tehát az adathordozhatósághoz való jog az érintettet a szakmai kamara jogszabályon alapuló adatkezelése tekintetében nem illeti meg – így a törvényben meghatározott

feladatokat ezen jog biztosítása nem érintheti. Megilleti azonban az érintettet az esetleges további adatkezelésekkel érintett adatai tekintetében, amelyek kezeléséhez a hozzájárulása jelenti a jogalapot.

„III. A szerveztünk által létrehozott adatok, valamint a nyomon követés és nyilvántartás-vezetése tekintetében (pl.: szaklap megrendelői, oktatásban résztvevők egyéb adatai, tagdíj kategóriák, stb.) szükséges- e külön, kifejezett hozzájáruló nyilatkozat beszerzése, van-e egyéb kötelezettség?”

Ezzel kapcsolatban kérem, hogy az I. kérdésnél kifejtetteket szíveskedjék figyelembe venni.

„IV. Megfelelő-e az a megoldás az adatkezelésről való visszajelzés teljesítésére, hogy a papíralapú vagy e-mailes válaszevél végén a lábjegyzeti tájékoztatásként, valamint e-ügyintézés esetén az adatmegadással járó művelet után felugró ablakként szerepel az adatfeldolgozási folyamatra utaló szöveg?”

A GDPR a tájékoztatás tartalmára és módjára vonatkozóan egyaránt előírásokat határoz meg [ld. GDPR 12. cikk (7) bekezdése, 13. és 14. cikke, valamint a (32) és (58) preambulumbekzdés]. Mindezek alapján látható, hogy az adatkezelésről való egyszerű visszajelzés vagy lábjegyzeti tájékoztatás nem teljesíti e követelményeket.

„V. Szükséges-e a szervezet honlapján külön menüpontban elhelyezni az adatkezelésre és adatvédelemre vonatkozó tájékoztatót?”

Mint ahogy az előző kérdésnél utaltam rá, a GDPR azt kívánja meg a tájékoztatás módjával összefüggésben, hogy az jól látható, könnyen érthető és jól olvasható formában történjen meg. Ha e követelményeknek a honlapon elhelyezett tájékoztató megfelel, akkor az a GDPR szempontjából feltehetőleg nem kifogásolható majd.

„VI. Szükséges-e rendelkezni Általános Szerződési Feltételekkel (ÁSZF) vagy elegendő az adatkezelésre és adatvédelemre vonatkozó tájékoztató?”

Ha a kérdése az adatvédelmi szabályzat elkészítésére irányul, úgy szeretném felhívni a figyelmét, hogy a GDPR kifejezetten ilyen kötelezettséget nem ír elő az adatkezelők számára. A 24. cikk (2) bekezdése alapján az adatkezelőnek akkor kell belső adatvédelmi szabályokat is alkalmaznia – a személyes adatok védelmének biztosítása céljából megvalósított technikai és szervezési intézkedések részeként – ha az az adatkezelési tevékenység vonatkozásában arányos. Ennek a rendelkezésnek az értelmezését a (78) preambulumbekzdés segíti. Ez alapján azt kell tehát az adatkezelőnek mérlegelnie, hogy a kezelt adatok mennyisége és köre alapján „arányosnak” mutatkozik-e adatvédelmi szabályzat vagy más szabályrendszer (pl. utasítás, folyamatleírás, biztonsági szabályzat) elkészítése.

„VII. A kifejezett hozzájáruló nyilatkozat tárgyában, annak igazolására, hogy adatot szolgáltató érintettől származik-e a nyilatkozat, az alábbiak közül melyik az új jogszabályi előírásoknak megfelelő megoldás?

a) papír alapú kérelem nyomtatvány kizárólag a tag aláírásával tanúk és orvosi bélyegző nélkül

b) papír alapú kérelem nyomtatvány a tag aláírásával és 2 tanúval

c) papír alapú kérelem nyomtatvány a tag aláírásával és orvosi bélyegzőjével

d) a tag nevét és pecsétszámát tartalmazó egyszerű e-mailen küldött kérelem és adatszolgáltatás

e) ügyfélkapu azonosítás mellett e-ügyintézés során benyújtott kérelem és adatszolgáltatás

(E témakörben fontos információ, hogy a tagok pecsétszáma, egyedi azonosítónak minősülő, hatósági alap-nyilvántartási adat, mellyel minden szakképzettséget megszerző orvos rendelkezik. Az orvosi bélyegzőre (pecsét) ez a szám kerül elhelyezésre, mely bélyegző használatára és birtoklására kizárólag, személyesen az adott orvos jogosult.)”

Az érintett azonosítása körében a GDPR nem tartalmaz speciális előírásokat. E tekintetben tehát nincs változás, e kérdésben a nemzeti jogszabályokat lehet irányadónak tekinteni.

Ugyan az Ekt. alapján kötelezően vezetett tagnyilvántartás adatai alapján feltehetőleg azonosíthatóak a tagok, szeretném még felhívni a figyelmét a GDPR (57) preambulumbekzdésére. Ez alapján ha az adatkezelő által kezelt személyes adatok nem teszik lehetővé az adatkezelő számára valamely természetes személy azonosítását, akkor az adatkezelőt az érintett személyazonosságának megállapítása érdekében nem lehet további információk beszerzésére kötelezni annak érdekében, hogy az adatkezelő megfeleljen e rendelet valamely rendelkezésének. Az adatkezelő ugyanakkor nem utasíthatja vissza az érintett által a jogai gyakorlásának támogatása érdekében nyújtott további információkat. Az azonosítás magában foglalja az érintettek például olyan hitelesítési mechanizmus révén történő digitális azonosítását, amelynek keretében az érintett ugyanazokat a belépési azonosító adatokat adja meg, amelyeket az adatkezelő által nyújtott online szolgáltatáshoz történő bejelentkezéshez használ.

„VIII. A kérelem nyomtatványon el kell-e helyezni az adatvédelemre vonatkozó tájékoztatót és a hozzájárulás megadására vonatkozó jelölési felületet?”

Ha ez a tájékoztató jól látható, könnyen érthető és jól olvasható formában tartalmazza a GDPR által megkívánt releváns információkat az adatkezelésről, a tájékoztató álláspontom szerint a kérelem nyomtatványon is elhelyezhető. Az adatkezelési hozzájárulás megadásával kapcsolatban szeretném kiemelni az érintett tevéleges magatartásának szükségességét. Ezért például olyan kikötés, hogy a jelölési felület kitöltésének hiányában a hozzájárulás megadottnak tekintendő, a GDPR előírásainak nem felel meg. Ez természetesen nem vonatkozik azokra az esetekre, amikor az adatkezelés törvényben írt jogalapon történik.

„VIII. Az érintettnek szóló, az adatvédelmi jogairól, valamint szerveztünk adatkezelésének jogalapjáról és részleteiről szóló tájékoztatót el lehet-e helyezni a tagfelvételi határozat jogi indokolást tartalmazó szövegében?”

Az Ekt. 19/B. § (1) bekezdése értelmében a szakmai kamara a tagfelvételi ügyekben a közigazgatási hatósági eljárás szabályairól szóló törvény (2018. január 1-jétől az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény – Ákr.) alapján jár el. Az Ákr. 81. §-a határozza meg a hatósági döntés tartalmi elemeit. Álláspontom szerint az adatkezelésről szóló tájékoztató nem tekinthető sem a tagfelvételtől szóló döntés, sem pedig az annak alapjául szolgáló tényállás, bizonyítékok vagy indokok részének; az teljesen más célt szolgál, és feltehetőleg az esetleges jogorvoslati kérelmek is csak további bizonytalanságot teremtenének e területre nézve. Erre figyelemmel feltehetőleg megfelelőbb megoldás, ha ez a tájékoztató nem a hatóság alakszerű döntésében kerül elhelyezésre.

„IX. Szükséges-e szerveztünk estében, avagy a Magyar Orvosi Kamara (MOK) esetében adatvédelmi tisztviselő kinevezése?”

Az adatvédelmi tisztviselőre vonatkozó alapvető szabályokat a GDPR 37-39. cikkei tartalmazzák, amelyek értelmezését a (97) preambulumbekzdés segíti. E mellett szeretném felhívni a figyelmét az Adatvédelmi Irányelv 29. cikke alapján létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport tevékenységére, amelynek 243. számú iránymutatása részletesen foglalkozik az adatvédelmi tisztviselő jogállásával, kijelölésével és tevékenységének alapvető szabályaival. Ez az iránymutatás elérhető magyar nyelven is Hatóságunk honlapjáról a <http://www.naih.hu/29-es-munkacsoport-iranymutatasai.html> linkről.

A 37. cikk (1) bekezdésének a) pontja alapján ha az adatkezelést közhatalmi szervek vagy egyéb, közfeladatot ellátó szervek végzik (az igazságszolgáltatási feladatkörükben eljáró bíróságok kivételével), adatvédelmi tisztviselőt kötelesek kinevezni. Az említett Iránymutatás 2.1.1. pontja értelmében ezt a fogalmat a nemzeti jog szerint kell meghatározni.

Az Ekt. 1. § (1) bekezdése szerint az egészségügy területén működő szakmai kamarák az orvosok és fogorvosok, gyógyszerészek, egészségügyi szakdolgozók önkormányzattal rendelkező szakmai, érdekképviseleti köztestületei. 2011. július 1-jétől kezdődően e szakmai kamarákban ismét kötelezővé vált a tagság az adott tevékenység folytatásához, és ezzel egyidejűleg e kamarák közfadatainak köre is kiszélesítésre került. Mindezekre figyelemmel álláspontom szerint az Ekt.-ben szabályozott szakmai kamarák a GDPR szerinti „közfeladatot ellátó szerv” fogalmába tartoznak, és így adatvédelmi tisztviselőt kell alkalmazniuk.

„X. Gyakorolhatja-e a tag az adatok törléséhez való jogát a tagsági jogviszonyának fennállása alatt, tekintettel arra, hogy adattörlés esetén szerveztünk nem tudja ellátni jogszabályban előírt kötelezettségét? Amennyiben részben élhet törlési jogával, úgy ez mely adatokra vonatkozhat, illetőleg milyen módon és milyen tartalommal szükséges erről tájékoztatni az érintettet?”

A törléshez való jogról a GDPR 17. cikke rendelkezik. Ki kell emelnem, hogy a törléshez való jog akkor illeti meg az érintettet, ha fennáll a 17. cikk (1) bekezdésben írt valamelyik eset. Felhívom továbbá a figyelmét arra, hogy a 17. cikk (3) bekezdésének b) pontja alapján a törléshez való jog nem vonatkozik arra az esetre, ha az adatkezelés szükséges a személyes adatok kezelését előíró, az adatkezelőre alkalmazandó uniós vagy tagállami jog szerinti kötelezettség teljesítése, illetve közérdekből vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlása keretében végzett feladat végrehajtása céljából

Felhívom a figyelmét arra, hogy a Hatóság – eljárási kereteket nélkülöző, konzultációs válaszként kiadott – jelen tájékoztatása sem jogszabálynak, sem egyéb jogi eszköznek nem tekinthető, az normatív jelleggel, jogi erővel, illetve kötelező tartalommal nem rendelkezik. A Hatóság jelen ügyben rendelkezésre bocsátott információk alapján kialakított jogértelmezése más hatóságot, a bíróságot és az adatkezelőt nem köti, annak csak iránymutató jellege van. Az állásfoglalás, tájékoztatás kiadása tehát nem mentesíti annak címzettjét, illetve az adatkezelőt saját jogi álláspontja kialakításának szükségessége, illetve az adatkezelésért fennálló felelősség alól.

Budapest, 2018. március „ .”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár